

Gladsaxe Kommune
By- og Miljøforvaltningen
Vej- og Parkafdelingen
Rosenkæret 39
2860 Søborg

Med kopi til
Herlev Kommune
Teknisk Forvaltning
Herlev Bygade 90
2730 Herlev

Kommentarer vedr. Forslag til plejeplan 2010-15 for Smør- og Fedtmosen (Marts 2010)

Hermed følger kommentarer vedr. forslag til plejeplan for Smør- og Fedtmosen for perioden 2010-2015 fra foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe.

Indledningsvis vil vi henvise til, at vi den 12. juli 2009 fremsendte kommentarer til Udkast til plejeplan 2009-2014 for Smør- og Fedtmosen. Vores tidligere kommentarer i brev af 12. juli 2009 er stadig gældende i forhold til det foreliggende udkast til plejeplan for Smør- og Fedtmosen.

Vi har i dette brev forsøgt at komme med nye kommentarer eller uddybe nogle af vores tidligere kommentarer uden at foretage en kopiering af vores tidligere kommentarer. Vi har begrænset os til de arealer, der hører under Gladsaxe kommune.

Arealangivelse ved engangsindgreb

Generelt bør der sættes nogle arealangivelser eller længde og bredde-angivelser på de områder, der skal udsættes for éngangsindgreb. Tegningerne dvs. bilagene i Forslag til plejeplan forventes ikke at være målfaste, og det er meget vanskeligt at vurdere hvor store områder, der skal ryddes bl.a. i delområde 1, 2 og 11.

Jorden udpines

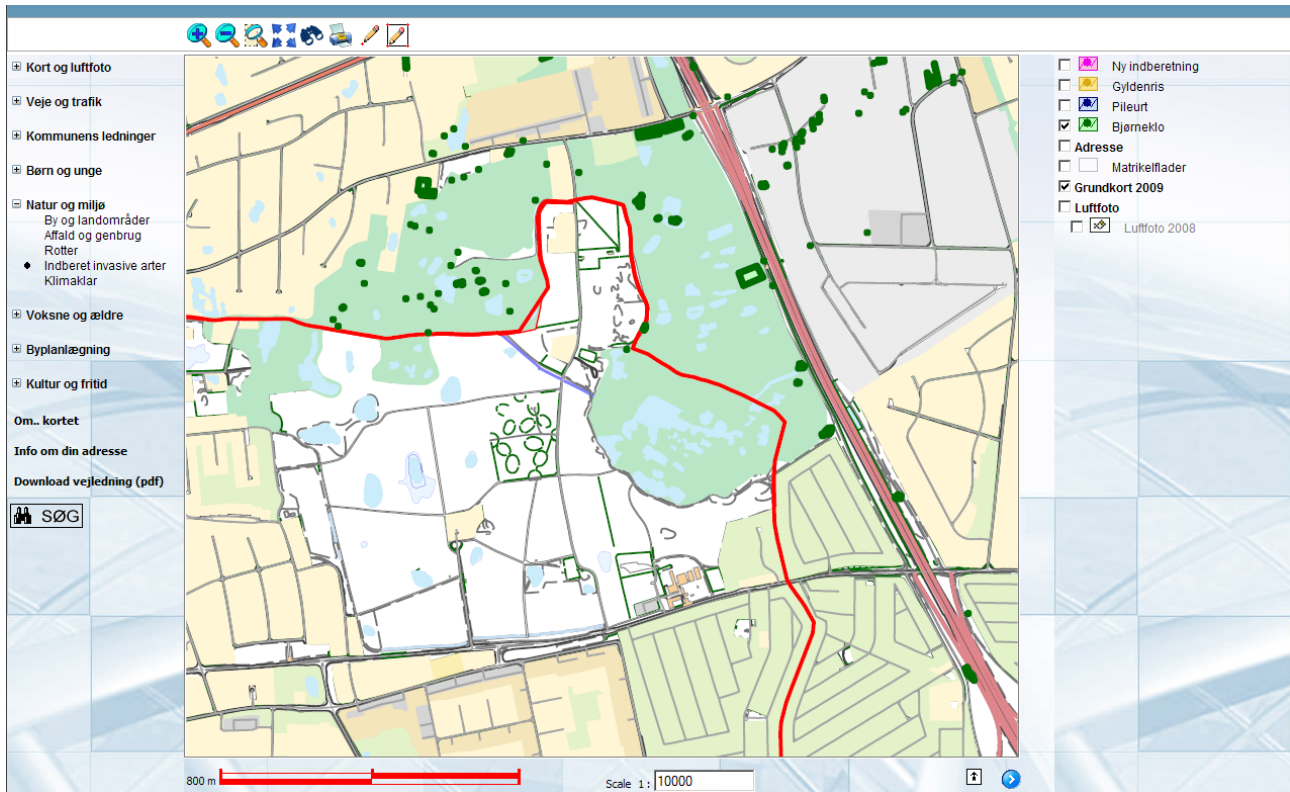
Det er flere gange nævnt i Forslaget til plejeplanen, at afslået materiale fjernes for at "udpine jorden". Da formålet ikke er at få en udpint jord, men en næringsfattig jord, der kan danne grundlag for stor artsrigdom, så bør udtrykket "udpines" undgås.

Registrering og bekæmpelse af kæmpe bjørneklo

For Gladsaxe Kommunes del står der på side 34 "I plejebeskrivelserne er kæmpe bjørneklo og bekæmpelsen af den kun nævnt der, hvor den er observeret under COWI's feltbesøg." COWI's feltbesøg antages i litteraturlisten at være angivet som "COWI 2006. Plejeplan for Smør- og Fedtmosen, Teknisk rapport udarbejdet for Københavns Amt". Disse registreringer er således fra 2006 eller tidligere. Det er uacceptabelt, at der anvendes disse gamle data, når der siden er lagt et stort stykke arbejde i at indsamle oplysninger om hvor i Smør- og Fedtmosen, der findes kæmpe bjørneklo. På side 39 er angivet at "for kæmpe bjørneklo og kæmpe-pileurt er de forskellige lokaliteter med planterne registreret", det angives dog ikke om disse registreringer også er COWI's registreringer fra 2006. (Det antages at "kæmpe-pileurt" dækker over såvel japansk pileurt som kæmpe pileurt). Det vil være meget simpelt, at tage et print af siden med registreringer af arterne fra Gladsaxe kommunes hjemmeside, hvor bla. kæmpe bjørneklo er blevet registreret, og medtage

dette print som en figur i plejeplanen. Dermed ville opnås et mere korrekt billede af omfanget af kæmpe bjørneklo i Gladsaxes del af Smør- og Fedtmosen.

Som eksempel ses herunder udsnit af kortet med registrering af kæmpe bjørneklo fra kommunens hjemmeside.

Registrering og bekæmpelse af øvrige invasive arter

På side 34 fremgår, at kommunens pleje har omfattet bekæmpelse af kæmpe bjørneklo. Det kan læses som at der ikke har fundet bekæmpelse sted af andre invasive plantearter! Det er beklageligt af hensyn til både natur og økonomi idet f.eks. pileurt og gyldenris, med beskedne midler kunne være holdt i ave, hvis indsatsen havde fundet sted tidligt nok.

Det er dyrt at tøve vedr. de invasive arter, men forhåbentlig vil byrådets politikere prioritere indsatsen overfor flere af arterne end kæmpe bjørneklo.

På side 39 angives frivillige organisationer, der er med til at bekæmpe kæmpe bjørneklo. For Gladsaxe angives "Bjørnebanden i Gladsaxe". Det er muligt, at der findes en gruppe med et sådant navn. Da vi bekæmper kæmpe bjørneklo i delområde 1 og andre områder i kommunen, samt også gyldenris i Radiomarken vil vi gerne nævnes som "Gruppen til bekæmpelse af invasive plantearter under Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe".

Indsamling af yderligere viden

På side 38 angives det, at planperioden 2010-2015 bruges til indsamling af yderligere viden om de enkelte delområder. Her vil det være hensigtsmæssigt at beskrive hvilke

typer viden, der kan anvendes, og om denne viden vil blive medtaget hvis den kommer fra borgere i kommunerne.

Delområde 1, side 41-44

Stor tusindstråle, side 41

Stor tusindstråle har i Forslag til plejeplanen fået det latinske navn "Teletria speciosa", den hedder "Telekia ...". Planten er i COWI's rapport fra 2006 angivet at være en invasiv planteart, hvilket også fremgår af Skov- og naturstyrelsens hjemmeside. Der bør tages stilling til, hvorvidt den skal bekæmpes, eller hvilke kriterier, der skal opfyldes før den skal betragtes som invasiv. Under alle omstændigheder vil vi opfordre til, at kommunen følger udviklingen i plantens bestandsstørrelse meget tæt, så der kan sættes ind når det måtte være påkrævet.

Japansk pileurt, side 41

Det angives, at der findes japansk pileurt i den nordøstlige del af delområde 1. Vi anmoder som i brev af 12. juli 2009 enten om en specificering af lokaliteten eller at det ændres til at det er kæmpe bjørneklo eller gyldenris. Vi har ikke set japansk pileurt i denne del af Smørmosen, men der findes kæmpe bjørnklo og gyldenris.

Sankthansorm, side 42

Vi har talt lysende hunner af sankthansorm og har den 27. juni 2010 registreret 32 stk. og den 3. juli 2010 registreret 20 stk. Billederne blev set på begge sider af stien der går gennem sø AG samt ved siden af stien mod sø AF. Følgende billeder viser h.h.v. den lysende grønne farve, som billerne udsender (det er svært at tage skarpe billeder i mørket) og en hun og en han bille på et sivstrå. Billederne må gerne anvendes i plejeplanen. Plejeplanen kan således opdateres med at billerne er registreret i 2010.

Specificering af områder. Græsning i nordvest, side 42

Det vil være at foretrække hvis områder angives mere specifikt. På side 42 angives at en målsætning er "at græsningsarealet i den nordvestlige del fremover skal afgræsses for at opretholde en varieret flora". Såfremt dette område er det allerede eksisterende område, der afgræsses af får, er det måske mere korrekt at beskrive det som beliggende i den "midterste, vestlige" del af delområde 1. Det er dog ønskeligt at området får en mere specifik angivelse f.eks. en angivelse "G1" ("græsning 1") på kortet, således at beskrivelsen er entydig.

Arealet mellem sø Ø og stien til pumpestationen, side 43

For arealet mellem sø Ø og stien til pumpestationen er der uoverensstemmelse mellem angivelsen i bilag 3: Engangsindgreb, hvor området er registreret under "udtynding af bevoksning" og angivelsen i bilag 4: Fremtidig pleje - og beskrivelsen på side 43, hvor områdets fremtidige pleje skal være høslet. I beskrivelsen på side 43 står: "På arealet ... ryddes underskoven for opvækst af ahorn, ask, hyld og snebær. Rydningen skal efterfølgende give mulighed for at arealet kan plejes ved høslet". Rydning af underskov betyder vel at der stadig er træer tilbage i området, og derved er høslet vel ikke muligt? Vi betragter betegnelsen "høslet" som en angivelse af at al vegetation slås ned og fjernes. Det bør således specificeres hvilke træer, der skal blive stående, når underskoven ryddes for opvækst af ahorn, ask, hyld og snebær.

Det er ikke begrundet hvorfor der ønskes et høslet-område på arealet mellem sø Ø og stien til pumpestationen. Hvis biologiske hensyn taler for dette, bør de anføres, hvis ikke, så vil vi foretrække at midlerne blev anvendt til f.eks. bekæmpelse af invasive plantearter.

Det åbne areal syd for pumpestationen, side 43

I plejebestand på side 43 er angivet at syd for pumpestationen på det åbne areal bekæmpes gyldenris ved høslet. I bilag 3: Engangsindgreb er det dog angivet, at der også skal foretages en rydning af krat og underskov. Det virker ikke som om der er hel overensstemmelse mellem éngangsindgreb og fremtidig pleje. Det bør angives hvilke træer, der skal blive stående i området når krat og underskov ryddes.

Det er rigtig godt, at gyldenris bekæmpes, men hvis der ikke samtidig foretages en bekæmpelse af gyldenris langs cykelstien ved Hillerød motorvejen, så er effekten af høslet-området begrænset.

På side 44 angives, at gyldenris i dette område bekæmpes ved høslet 4 gange årligt. Der er undersøgelser, der peger på at høslet 2-3 gange årligt er tilstrækkeligt. Dette bør undersøges for ikke unødvendigt at lægge sig fast på 4 slåninger. Tiden (og dermed pengene) ved det 4. høslet kan måske bruges bedre på anden pleje.

Området syd for sø AB, side 43

I området syd for sø AB skal opvækst af ahorn og elm ryddes. Dette svarer overens med at bilag 3: Éngangsindgreb angiver at der skal ske en udtynding af bevoksning. Bilag 4: Fremtidig pleje angiver dog, at der skal foretages høslet. Det bør således specificeres hvilke træer, der skal blive stående i det område, hvor der skal foretages en udtynding af bevoksning.

Området øst for sø AE, side 43

Der er ikke angivet nogen biologisk begrundelse for at udvide høsletområdet fra delområde 2 til nord for stien og dermed til området øst for sø AE. Hvis biologiske hensyn taler for dette, bør de anføres, hvis ikke, så vil vi foretrække at midlerne blev anvendt til f.eks. bekæmpelse af invasive plantearter.

Plejemuligheder

Af hensyn til dyrelivet glæder det os, at "utilgængeligt og tæt krat ønskes bevaret" og at der kun er tale om rydning af enkelte bæltter.

Delområde 2, side 45-49

Naturværdier, side 46

Det er angivet på side 46, at der bør fjernes rørsump ved stien langs søerne AF og AG. Vi henstiller til en yderst varsom behandling, idet det er her sankthansormene kan ses, og deres biotop må naturligvis ikke ødelægges.

Delområde 3, side 50-52

I dette område stod der tidligere et fugletårn/udsigtstårn, indtil hærværksfolk brændte det ned. Vi vil opfordre til at der igen etableres et tårn, men af ikke brændbare materialer.

I området høres motorvejen en del. Måske er støjen forstærket af tilbagekastning fra støjværn på den anden side motorvejen – mod beboelsesområderne.

Det ville være rart, hvis der kunne etableres støjværn så naturen i højere grad kunne nydes af de besøgende.

Delområde 11, side 75-77

Generelt er det imponerende, at et så stort område kan beskrives på blot 3 sider. De eneste søer/vådområder der beskrives i dette område er to privatejede søer. Den korte beskrivelse er vist et tegn på, at der mangler oplysninger om området. Det gælder f.eks. vedr. en del af de vådområder, der er beliggende i del 11 mellem del 12 og 13. Det bør være et mål, at disse vådområder er kortlagt senest ved forelæggelse af plejeplan 2015-2020.

Naturværdier, side 76

Der mangler beskrivelse af, at der mange steder i området findes kæmpe bjørneklo.

Plejebehov, side 77

Under éngangsindgreb beskrives det at på et areal i delområdets nordøstlige hjørne bekæmpes gyldenris ved høslet. Bekæmpelse af gyldenris ved høslet skal foretages flere gange i flere år, det kan således ikke være et éngangsindgreb.

Det antages at det område, hvori der skal bekæmpes gyldenris, er det brune trekantsområde (bilag 3) bag husene på Gråpilevej. Det bør beskrives hvor stort dette

område er, for umiddelbart ser det ud til at indeholde et par enkelte høje træer samt brændenælder og gyldenris.

Cirkelformede forhøjning, side 77

Størrelsen af det ryddede areal bør beskrives. Bemærk at der er kæmpe bjørneklo lige øst og vest for dette område.

Genetablering af overdrev i den sydvestlige ende, side 77

At genskabe et overdrev, hvor der alligevel kun er én officiel sti-adgang (i den vestlige del) skaber ikke et område, som besøgende får megen glæde af. Det betænkeligt at fjerne så stor en del af Fedtmosen for at skabe en landskabelig sammenhæng over kommunegrænsen. Naturen kender alligevel ikke til kommunegrænser. Området ligger op mod et stort område med overdrev i Herlev, og vi savner anførsel af biologisk begrundelse for at dette overdrev behøver at være større.

Etableringen af overdrevet synes at være en måde at bekæmpe gyldenris og kæmpe bjørneklo i området. Den 10. juli 2010 observeredes 9 stor blomstrende kæmpe bjørneklo i området, de fleste af disse planter kunne ses fra overdrevet i Herlev kommune (der er i øvrigt også en del snebær i området).

Vi vil foreslå, at områderne med gyldenris og kæmpe bjørneklo bekæmpes og holdes som lysninger med høslet. Der kan således etableres en køresti (det antages at høslet foretages med traktordreven græsslåmaskine) ind til disse lysninger. Området med høslet foreslås således væsentligt mindre end angivet i Forslag til plejeplan. Områdets størrelse bør angives i plejeplanen.

Adgangen fra stien i Gladsaxes del af delområde 11 og ind i Herlevs del af område 7 kan synliggøres ved at opsætte et skilt og eventuelt en informationstavle ved bord/bænk-systemet, der findes lidt nord-vest for sø N. Informationstavlen kan indeholde et kort over det fredede område og angivelse af turforslag der går igennem det åbne land samt gennem skovområdet. Man skal være meget lokal-kendt for at kende stien fra delområde 11 til delområde 7 i den vestlige ende.

Afledt pleje, side 77

Det nævnes at gyldenris skal bekæmpes i det sydøstlige hjørne. Det er vel det nordøstlige hjørne der menes? Også her skal det vurderes om der skal være høslet 4 gange årligt for at bekæmpe gyldenris, eller om færre høslet er tilstrækkeligt.

Delområde 12, side 78-80

Sø Z, side 79 og 80

Det er beskrevet for sø Z, at der med fordel kan ryddes krat langs stien. Det betyder vel at birketræet ved bord/bænk-systemet bliver stående. På bilag 3: Éngangsindgreb er området dog markeret med rødt, som betyder "rydning af træer og buske", markeringen burde vel være magenta dvs. "rydning af krat og underskov" for at markere, at det kun er krat der skal fjernes. Hvis der skal fjernes træer, bør dette specificeres i beskrivelsen. Birketræet er højt og slankt, og bør bevares.

Sø V, side 80

For sø V mangler der på bilag 3: Éngangsindgreb at markere hvor der skal ryddes pilekrat.

Sø Æ, side 80

For sø Æ er det beskrevet, at der skal ryddes krat og beskæres rørsump nord og øst for stien. På bilag 3: Éngangsindgreb er det ikke markeret, at der skal foretages éngangsindgreb nord for søen.

Sø X, side 80

For sø X er det beskrevet at der skal ryddes pil langs søens sydlige bred. Der skal vel også fjernes nogle tjørnebuske?

Visuel kontakt til det åbne landskab i Herlev, side 80

På bilag 3, Éngangsindgreb - er der angivet to områder, hvor der skal foretages udtynding af bevoksning for at skabe visuel kontakt til det åbne land. I den østlige af disse to områder findes japansk bjørneklo i den mere åbne del på Herlevs side af kommunegrænsen, men også inde i selve bevoksningen, og dermed tilsyneladende i det område, der skal overgå til høslæt. Der bør således beskrives i plejeplanen hvordan japansk pileurt skal bekæmpes. Ved høslæt risikeres det at sprede plantedele fra voksestedet og ud over det område, der bliver slået. Herved er der risiko for at sprede planten hurtigere end den ville kunne ved egen kraft.

Det gamle overdrev, side 80

I næstsidste afsnit på side 80 er brugt betegnelsen "det gamle overdrev omkring stien i delområdet". Det bør specificeres nærmere hvor dette areal befinder sig, da det ikke er forståeligt på basis af de tilstedeværende oplysninger.

Bjørneklo

Der findes kæmpe bjørneklo forskellige steder i delområdet. I den nordlige del, nordøst for sø Z (og nok egentlig i delområde 11) er den 10. juli 2010 set toppen af en blomstrende bjørneklo i et tilsyneladende svært fremkommeligt område.

Delområde 13, side 81-82Områdekarakteristik, side 81

Det kan angives, at der findes enkeltstående træer og buske i græsarealet. Det kunne være en målsætning at fastholde enkelte fritstående træer og buske i græsarealet.

Stenene omkring bålpladsen er tilgroet i brændenælder og skræpper, hvilket ikke fremmer lysten til at anvende bålpladsen.

Pleje, side 82

Langs skovbrynene kunne brændenælder og skvalderkål slås, da disse danner en bræmme langs skovbrynene.

Der er kæmpe bjørneklo i den tætte bevoksning ind mod delområde 11. To kæmpe bjørneklo blev observeret i blomst den 10. juli 2010.

Det er også en mulighed at rydde områder med hylde og pil for at skabe indblik til de våde områder mod delområdes 11's nordlige del.

Vi uddyber naturligvis gerne vores ovennævnte kommentarer.

Mange venlige hilsener

Malene Nielsen og Jesper Larsen

på vegne af Biodiversitetsgruppen og Gruppen til bekæmpelse af invasive plantearter
under Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe

c/o grønt IDÉcenter

Gladsaxe Hovedbibliotek

Søborg Hovedgade 220

2860 Søborg

Tlf 39 57 69 20